

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

SUMMARIUM.

1. Potest Episcopus in commodum sua Ecclesia duos Ecclesia sua cathedralis Canonicos in servitio suo habere, qui pro residentibus ad lucrandos fructus reputari debent.
2. Et probabiliter etiam alij Prælari exempti, qui quasi Episcopalem jurisdictionem habent.
3. Plures ut habeant, si necessitas id exigat, consensus Capituli accedere debet.
4. Dum dicitur nihil his taliter occupatis nisi de beneficij victualibus detrahendis, intelligitur nihil de communibus proventibus detrahendum.

Notandum. Episcopus duos Ecclesie suae Cathedralis Canonicos in servitio suo habere potest, ita ut pro residentibus habeantur, & fructus beneficiorum accipiant. Consentit *c. ad audientiam 15. h. t.* & videri potest *Navar. conf. 2. hoc tit. editione 2.* ubi ostendit, huic constitutioni derogatum non esse per Tridentinum *Sess. 24. c. 12. de reformatione.* Requiritur tamen, ut Canonicus in obsequio, & familia Episcopi veretur, non ob suum, videlicet ipsius Canonici privatum commodum, sed neque ob privatum commodum, aut solatium Episcopi, v. g. ut venationibus cum ipso intersit, sed propter commodum Ecclesiae, *argum. l. Scribarios c. de testamento militari,* & docet *Rubiffus in cit. tit. n. 36. Azor. to. 2. lib. 7. c. 4.*

2. Quaritur primò. Num hæc facultas etiam alijs Prælati Ecclesiarum Collegiarum concessa sit, ut Canonicos duos à servitio Ecclesiae liberos secum habere possint. Resp. ex textu id non satis colligi. Affirmant tamen *Innocentius hic. Andreas n. 1. Mol. n. 1. Abb. n. 3.* dummodo fiat ex justa causa & non in fraudem. Ego arbitror, veram esse horum sententiam, si sermo sit de Prælate exempto, & quasi Episcopali jurisdictione prædito, quia is æquiparatur Episcopo, & absolutè loquendo Ordini

narius Ecclesiae suae est: sin autem loquamur de Prælate non exempto, tum Jus nullum afferri potest, quo ipse talis licentia concessa sit; nihilominus si Ecclesiae utilitas & negotia, quæ tractat, postulare videantur, tunc justa causa aderit, cur saltem unicum Canonicum habeat secum Adjutorem, & ita intelligi potest, quod docet *Navar. in Consilio 2. h. tit.* Rationem dare debemus, cum enim Prælati quilibet cum Capitularibus faciat unum corpus tanquam caput cum membris, æquum est, ut membra capiti suo assistant, illudque adjuvent, si eorum operâ indigere videatur.

Porro si Episcopus v. g. plures, quam duos Canonicos in servitio suo ob Ecclesiae bonum occupare velit, tum etiam Capituli consensus requiretur, teste *Abb. hic n. 3.* quem tamen negare non debet, si causa justa exigat, & sine Ecclesiae Cathedralis notabili detrimento, quia alioquin Canonici abundat, id fieri possit.

Quaritur secundò. Quomodo intelligi debeat, quod in textu dicitur, de beneficio communitatis nihil detrahendum Canonicis, in obsequio Episcopi occupatis, præter victualia. Resp. cum *Abb. hic* Pontificem loqui de proventibus, qui ex communi massa, quæ & mensa capitularis dicitur, Canonicis singulis ab Oeconomo annuatim distribuuntur, victualia autem vocat quotidianas distributiones, quæ interdum in esculentis, aut poculentis consistunt, & præsentibus tantum in Ecclesia dari solent, uti hic dicitur & in *cit. c. licet 32. de præbendis.*

CAPITULUM VIII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Decanus cujusdam Ecclesie transtulit se in aliam regionem, videlicet Galliam, & ibi constituta habitatione, decem annis ab Ecclesia sua absens permansit; de hoc Canonici Cælestinum tertium certiores

reddiderunt, qui ipsis rescripsit, quod nolit Ecclesiam eorum Decani officio destitui; quare mandat Canonicis, ut ipsi scribant, quod Decani officium ipsum in Ecclesia sua præstare oporteat, quod si vocatus venire noluerit, eligendi alium, qui Ecclesia præesse possit, facultatem liberam concedit ipsis Papa.

SUMMARIUM.

1. Per solum discessum à beneficio residentiam requirentis, & longam ab hoc absentiam, non censetur ei aliquis renuntiasse.
2. Monendus tamen est, vel etiam citandus absens, ut redeat, & si contumax sit, beneficio privari potest.

Nota, Si quis in beneficio suo residentiam postulante recesserit, & diu absens fuerit, dummodo aliud incompatible non receperit, non censetur ei renuntiasse, ut, tanquam vacans, alteri conferri possit. Ita *Gl. hic V. Person.* & expressius *Abb. n. 2.* quam ob rem absens moneri debet, seu vocari, ut redeat: quod si intra tempus legitimum non veniat citatus, ideòque contumax appareat, privati potest ab eo, qui destituendi potestatem habet; non autem requiritur citatio trina, nec privatio per sententiam, præmissâ iudiciali cognitione, sed ipso facto beneficium auferri, & alteri conferri potest, uti colligitur ex hoc cap. & c. sequente & notat hic *Innocent. Ioann. And. n. 2. Imal. n. 3. idem Abb. in c. sequente, Garzias plures citans p. 3. c. 2. n. 127. & sequentibus.* Ratio est, quam Innocentius dat, quia in notorio facto non requiritur ordo Juris *c. ad nostram 21. de Jurejurando*, cum itaque absentia beneficiario prohibita, sit notoria, atque insuper post monitionem personalem expectatus non veniat, procedi potest de facto, ita tamen, ut si beneficiarius postea redeat, & justam absentiae causam, sive impedimentum ostendat, restituendus sit, sicuti citati DD. docent *argu.*

c. 3. causa 7. q. 1. & c. cum Bertoldus 19. de re judicata. Monet tamen *Abb. in c. inser 10. hoc tit.* consultus esse, ut beneficiarius per iudicalem sententiam privetur, cognitâ prius causâ, quod culpabiliter & contumaciter absit.

Adverte autem, quod in Not. dixi, absentem citandum esse ab eo, qui destituendi facultatem habet, videlicet legitimo Superiore, sicuti *Innocent. & Ioann. And.* notarunt in c. sequente & hic *Abb. n. 5.* ubi ait, quod Capitulum citare non possit Decanum absentem. Hoc verò intellige de autoritativa citatione, per quam citatus in contumacia constituatur, siquidem inferiores in Superiorem jurisdictionem non habent *c. cum inferior 16. de majoritate*, neque pares in parem *c. innotuit 20. de electione.* Interim verò Capitulum monere potest Decanum absentem, ut redeat, monitione charitativa, ita, ut si non pareat, postea Prælati denuntiari, vel accusari possit. Potest quoque Capitulum, aut Decanus, citare unum ex Canonicis in Ordine ad penam seu multam, quam Canonicis singulis absentibus, aut delinquentibus, seu de Jure, seu de Consuetudine inferre potest.

CAPITULUM IX.

Qualiter.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Pagusensis propriâ auctoritate recessit ab Ecclesia sua, & licet à Capitulo revocatus fuerit, tamen non rediit; quare Capitulum alium eligendi facultatem ab Innocent. III. petiit, sed Pontifex expectandum putavit, si forte respiciens ad Ecclesiam redeat: verum cum quadriennio integro abfuisset, ne Ecclesia diutius pastore careat, mandat Capitulo, ut nisi jam redierit Archiepiscopus, post mensem à receptione litterarum harum numerandum, personam idoneam in Archiepiscopum eligat.

SUM-